

Sygn. akt V CNP 49/19

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie ze skargi R. H.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego
w K. z dnia 26 października 2019 r., sygn. akt IV Ca (...),
w sprawie z powództwa R. H.
przeciwko Polskiemu Biuru [...] w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 czerwca 2020 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód R. H. wniósł o zasądzenie od pozwanego Polskiego Biura [...] z siedzibą w W. kwoty 32.54,80 złotych z odsetkami ustawowymi tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego i kosztów w parkowania uszkodzonego pojazdu.

W uzasadnieniu powództwa wskazano, że w dniu 29 czerwca 2015 r. miało miejsce zdarzenie w wyniku którego doszło do uszkodzenia należącego do P. Ż. pojazdu H.. Szkoda została zgłoszona do E. T.U. S. A. działającej jako korespondent towarzystwa C. ubezpieczyciela sprawcy wypadku. Proces likwidacji szkody trwał łącznie 149 dni. Powód jako cesjonariusz nabył w dniu 1 grudnia 2015 r. wierzytelność z tytułu odszkodowania w związku z kosztami najmu samochodu zastępczego oraz przechowaniem uszkodzonego pojazdu. Dnia 7 lipca 2015 r. P. Ż. otrzymał wyliczenie szkody jako szkody całkowitej wskazujące, że koszty

naprawy przekraczają aktualną wartość pojazdu. Do wypłaty odszkodowania w kwocie 4900 złotych doszło dnia 1 grudnia 2015 r.

Pozwane uznawało swoją odpowiedzialność do kwoty 5940 złotych z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego za okres 13 dni oraz do kwoty 565 złotych z tytułu parkowania uszkodzonego pojazdu przez okres 23 dni.

Wyrokiem z dnia 5 maja 2017 r. Sąd Rejonowy w B. uwzględnił w całości powództwo a Sąd Okręgowy na skutek apelacji pozwanego zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że obniżył zasądzone dotychczas odszkodowanie do kwoty 6790,40 złotych. Według Sądu Okręgowego, zarówno uzasadniony czas najmu pojazdu jak i czas parkowania uszkodzonego pojazdu powinien wynieść 46 dni tj. od dnia 29 czerwca do dnia 13 sierpnia 2015 r. Powód mógł bowiem nabyć nowy samochód nie czekając na wypłatę należnego odszkodowania w terminie 14 dni od daty poinformowania go o tym, że naprawa jest nieopłacalna tj. od dnia 30 lipca 2015 r. Sąd uznał, że przy szkodzie całkowitej uzasadniony czas najmu determinowany jest czasem niezbędnym do nabycia nowego samochodu przy czym bez znaczenia jest to, czy poszkodowany ma wystarczające ku temu środki jak również to, czy i kiedy poszkodowany otrzymał od ubezpieczyciela odszkodowanie.

Po wydaniu wyroku w drugiej instancji powód wystąpił o złożenie skargi nadzwyczajnej w niniejszej sprawie początkowo do Rzecznika Finansowego a później do Rzecznika Praw Obywatelskich. Rzecznik Finansowy odmówił uwzględnienia wniosku powoda wskazując, że jako nabywca wierzytelności nie jest on klientem rynku finansowego. Rzecznik Praw Obywatelskich odmawiając wniesienia skargi kasacyjnej uznał, że brak jest podstaw do jej wniesienia.

Powód dnia 23 października 2019 r. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w K. w zakresie oddalenia powództwa co do kwoty 29 956,65 złotych. Zarzucił w skardze niezgodność wyroku z art. 822 i 361 § 1 i 2 k.c. Podniósł, że na skutek wydania wyroku poniósł szkodę w wysokości 29956,65 złotych a wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie jest możliwe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z analizy uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd drugiej instancji określając zakres obowiązku odszkodowawczego uwzględnił stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 listopada 2013 r., (sygn. akt III CZP 76/13, OSNC 2014/9/85). Według niego odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego, jeżeli odszkodowanie ustalone zostało w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością pojazdu mechanicznego sprzed zdarzenia powodującego szkodę, a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna (tzw. szkoda całkowita).

Jednocześnie w uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że ustalenie czasu niezbędnego na nabycie nowego pojazdu ma charakter obiektywny i jest niezależne od posiadania przez poszkodowanego środków pieniężnych - w tym pochodzących z wypłaty odszkodowania obejmującego różnicę wartości pojazdu sprzed i po zdarzeniu szkodzącym - na kupno nowego pojazdu. Dla ustalenia czasu niezbędnego do nabycia pojazdu istotne znaczenie ma czas zawiadomienia poszkodowanego o sposobie likwidacji szkody przez zapłatę różnicy pomiędzy wartością pojazdu sprzed i po zdarzeniu szkodzącym. Z tych względów nie zrywa adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem szkodzącym a kosztami poniesionymi na najem pojazdu zastępczego przy tzw. szkodzie całkowitej wypłata odszkodowania przez ubezpieczyciela obejmującego różnicę w wartości uszkodzonego pojazdu sprzed i po wypadku, jeżeli nastąpiła ona zanim nastąpił upływ czasu niezbędnego do nabycia przez poszkodowanego nowego pojazdu.

W świetle tego stanowiska Sądu Najwyższego podobne znaczenie dla ustalenia zakresu obowiązku odszkodowawczego przy „szkodzie całkowitej” obejmującego koszty parkowania uszkodzonego pojazdu, ma czas zawiadomienia poszkodowanego o sposobie likwidacji szkody.

Odpowiadające wskazanej wykładni stanowisko Sądu Okręgowego w K., oparte na ustaleniach, których nie podlegają ocenie w postępowaniu o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424⁴ zd. 2 k.p.c.) nie tylko nie narusza wskazanych w skardze norm prawa materialnego ale tym bardziej nie daje podstaw do uznania, że zaskarżone orzeczenie jest niezgodne z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c.

Ugruntowana wykładnia pojęcia orzeczenia niezgodnego z prawem w rozumieniu tego przepisu zakłada, że orzeczenie niezgodne z prawem to orzeczenie, które jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (dyskrecjonalności) albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Innymi słowy, mimo braku wyraźnych normatywnych obostrzeń semantycznych, zarówno w art. 77 Konstytucji RP, jak i w art. 424¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. niezgodność z prawem powodująca powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim wypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechę bezprawności. Tylko w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności.

Wobec braku podstaw do stwierdzenia tak rozumianej niezgodności z prawem zaskarżonego orzeczenia wymaga rozważenia, czy istnieją podstawy do nadania dalszego biegu skardze powoda skierowanej do tego orzeczenia.

Ocenie tej służy wstępna selekcja w odniesieniu do tego rodzaju środka, przewidziana w art. 424⁹ k.p.c. Jej celem jest wyeliminowanie skarg oczywiście bezzasadnych, które bez konieczności wnikliwej analizy prawnej powinny być oddalone. Oczywista bezzasadność skargi, jako kryterium dozwolonego wyłączenia zachodzi, gdy powołane podstawy skargi już przy pierwszej ocenie pokazują, że faktycznie nie ma możliwości ich uwzględnienia, ponieważ nie miały miejsca, albo nie mogły mieć wpływu na kształt orzeczenia. Nie ma zatem potrzeby prowadzenia szerokiej analizy prawnej i dokonywania pogłębionego badania trafności zaskarżonego orzeczenia, w odniesieniu do zastosowania prawa

i jego wykładni. Ocena zasadności skargi polega na antycypowaniu niejako roli sądu, który orzekałby co do istoty sprawy z powództwa skarżącego o wynagrodzenie szkody wyrządzonej wydaniem prawomocnego orzeczenia (por. m in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2015 r., V CNP 57/14, nie publ., z dnia 9 stycznia 2014 r., I BP 10/13, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁹ k.p.c. odmówił przyjęcia przedmiotowej skargi jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy nie orzekł o kosztach postępowania wywołanego wniesieniem skargi albowiem Polskie Biuro [...] w W. wnosząc odpowiedź na skargę zgłosiło na podstawie art. 109 § 1 w zw. z art. 391 §1, 398²¹, 424¹² k.p.c. żądanie zwrotu tych kosztów jedynie w razie przyjęcia skargi do rozpoznania i jej oddalenia.